

Posudek bakalářské absolventské práce

Barbora Vrablíková:

Turisté a sportovci prospívají nebo škodí?

(Vztah trvalých obyvatel krkonošské obce Vítkovic k cestovnímu ruchu a sportovním aktivitám v jejich obci)

Fakulta humanitních studií University Karlovy v Praze

bakalářské studium humanitní vzdělanosti, 2010

Úvod

Jak správně konstatuje autorka posuzované bakalářské absolventské práce **Barbora Vrablíková**, problematice velkoplošných zvláště chráněných území (dále VZCHÚ) se věnuje relativně uspokojivá pozornost; výzkumy jsou však velkou většinou orientovány přírodovědně a věnují-li se již socio-ekonomickým aspektům území, pak bývají zaměřeny na návštěvníky, zpravidla nikoli na stálé obyvatele území. Proto je třeba ocenit jak volbu tématu, tak právě zaměření na rezidenty a současně na praktické potřeby pracovníků VZCHÚ.

1. Obsahová stránka

Práce je obsahově a logicky celkem správně strukturována. Úměrně bakalářské „zralosti“ autorky sleduje nejen odbornou výkladovou linii, ale i potíže, které autorka řešila, což není i ve výhledu dalšího studia na závadu.

Text je formálně členěn na dvě hlavní části, teoretickou rešeršní (či v tomto případě spíše pouze v nejstručnější míře seznamující s prostředím) a praktickou – výzkumnou. Podrobněji uvádí do tematiky, seznamuje s motivacemi a volbou tématu, dále řeší metodologické problémy. Nejrozsáhlejší část textu představuje zkrácený záznam výzkumných rozhovorů s respondenty ve zvolené lokalitě krkonošské obce Vítkovice. Po obsahovém vyhodnocení rozhovorů následuje velmi stručný závěr a seznam použitých pramenů.

2. Práce s literaturou

Použitou literaturu člení autorka vhodně na tituly metodologické a tituly oborové, dále na brožury a tzv. „šedé“ zdroje a chvályhodně zvlášť uvádí prameny internetové. Ani dobré členění však nemůže nahradit trestuhodnou chudobu zdrojů. Při práci o českém prostředí nejde ani tak o absolutní nepřítomnost cizojazyčné literatury (přestože existují i Karkonosze, resp. Karkonoski Park Narodowy...), spíše je na pováženou naivní přepsání skutečně nejzákladnějších informací z pouhých dvou publikací, tj. z jediné monografie a jednoho relativně stručného interního materiálu Správy Krkonošského národního parku (pokud jsem něco nepřehlédl, druhý použitý z palety doporučených titulů [Těšitel, Kušová, Matějka, Bartoš: Lidé v biosférických rezervacích] je uveden v seznamu literatury, leč autorka jej vůbec nepoužila a pravděpodobně ani nečetla). Za povšimnutí naopak stojí použití těchto méně přístupných pramenů a dokonce (mírnou) pochvalu zaslouží pět validních metodologických titulů, které naopak Vrablíková nepochybně přinejmenším prolistovala, neboť je do jisté míry i metodicky aplikovala.

Píši „aplikovala“ (ve výzkumu), protože autorka si zjevně neosvojila elementární zásady odborné, když ne „vědecké“ práce s literaturou. Až na občasnou kurzívu (nebo tučný tisk) nerozlišuje citace, parafráze a interpretaci zdrojů, natož aby je uváděla, často je zařazuje nevhodně až bezděčně humorně („Obec Vítkovice v Krkonoších se nachází v Libereckém kraji, v okrese Semily, v průměrné nadmořské výšce 683 m.n.m. První písemná zpráva o Vítkovicích

se datuje rokem 1606. Z historických památek zmíníme barokní kostel sv. Petra a Pavla z roku 1690 a také barokní sochu sv. Jana Nepomuckého z roku 1741.“; autorka přehlíží zrušení okresních úřadů a nepokouší se vyložit, ostatně obtížně pochopitelný, odstrašující systém státní správy a samosprávy České republiky a (ne)existenci okresů typu Chytré horákyňe, ale prostě o problému *neví*).

Shrnuto: práce s literaturou je na samé hranici nároků kladených i na bakalářský text.

3. Formální stránka

Formální stránka a rozsah hodnocené práce bohužel není lepší. Celkem 45 stran celkem hustě tištěného textu by při dobré vůli a práci autora posudku s přepočtem vydalo, řekněme, na necelých 60 normostran. Faktické rozložení je ovšem následující:

4 stránky úvod, rešerše, seznámení s „výzkumným prostorem“

4 stránky popisu metody

1 stránka věnovaná metodě analýzy dat a formulaci otázek

20 a půl stránky záznamu rozhovorů

8 a půl stránky vyhodnocení

půl stránky věnuje Barbora (celkem správně) etickým aspektům výzkumu a pouhou necelou 1 stránku závěrům...

Práce obsahuje nejnужnější povinné náležitosti (včetně alespoň české anotace a klíčových slov). Je však poznamenána skutečně trestuhodným množstvím chyb stylistických, pravopisných, mluvnických i typografických (svévolně se měnící řádkování, podoba odstavců apod.). Bylo by plýtváním časem je uvádět v nějak strukturovaném a stylizovaném textu posudku. Aby však měla autorka při obhajobě na co reagovat, uvádím příklady nejen formálních, ale i některých věcných nepřesností místo obligátních otázek v příloze posudku.

4. Celkové hodnocení

Předchozí text zřetelně směřuje ke dvěma zjevným zásadním konstatováním. Posuzovaná práce je těžce poznamenána naprostým nedostatkem času jak na celou dobu práce diplomantky na tématu i zpracování až po sepsání a finalizaci textu. Jako vedoucí práce to jednak *vím*, jednak je to z celého výtisku na první pohled patrné (počínaje nesouhlasem elektronické a tištěné podoby, který zcela jistě není podvodem, ale jen jedním z dlouhé řady Bářiných nedopatření).

Druhé konstatování má naštěstí povahu nepatrně polehčující okolnosti. Předvedený výkon naznačuje, čeho by snad byla autorka schopna, kdyby se náležitě věnovala studijním povinnostem. Kupodivu to není patrné na zmíněné absolutně odbyté „rešerši“, tedy snazší polovině práce, ale na metodě a provedení empirické části. Barbora Vrablíková se dokázala, byť stále „v poklusu“, učit, a to jak z četných konzultací, tak z doporučené metodologické literatury. Pochopila například, co je metoda výzkumné práce, rozdíl mezi metodou vedení výzkumu (zvolila účelný účelový stratifikovaný výběr respondentů), a vyhodnocením rozhovorů a interpretací dat (sleduje hodnotové preference respondentů, užívá metodu zachycení opakujících se vzorců [„gestaltů“]) atd., přijala za svou myšlenku základů budování výzkumné teorie pomocí kvalitativního, řekněme testovacího „předvýzkumu“ pro možný plošný výzkum kvantitativní s operacionalizací výzkumných otázek a jejich testováním. Uplatnila hlavní zásady výzkumné etiky (dokonce písemný souhlas respondenta) a projevila jisté nadání pro vedení rozhovoru i jeho vyhodnocení. Rovněž její závěry, ač rozhodně nikoli objevené, se alespoň kryjí s mými dlouholetými poznatky a zkušenostmi, takže lze správnost výzkumné cesty potvrdit.

Z řečeného vyplývá, že bakalářská práce je na hranici hajitelnosti. Přesto ji pro autorčinu snahu, korektně otevřenou spolupráci a nesporný potenciál (tématu i autorky) **navrhuji k obhajobě s nejnižším hodnocením „dobře“**. Oprávněnost mé odvahy ať

diplomantka potvrdí v průběhu obhajoby reakcí na alespoň některé z výtek a námětů, jež uvádím níže.

Praha 6. září 2010

PhDr. Ivan Rynda

Vybrané věcné chyby a nepřesnosti

Slovo „radikální“ – Vrablíková zjevně nechápe skutečný obsah pojmu (str. 5); podobně, leč z jiného soudku: co je „kulturní pohoří“ (str. 6)

„Národní parky, jako nejvyšší kategorie chráněných území, představují nejcennější typ přírodních a přírodě blízkých krajín, jedinečná území v rámci celosvětového dědictví. (739)“ proč kurzíva? co je 739? odkud je ta věta? proč není uvedena definice ze zákona O ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., v platném znění, **elementárního** právního i obsahového zdroje (!!!); co je to „nejvyšší kategorie“? (str. 6) atd. atd.

„hustší těžba“ (str. 6), „přinášení cizí vegetace na podrážkách bot a na oděvech atd.“ (str. 7)

„Správa by se ráda aktivně účastnila tvorby územních plánů.“ (str. 8) – Správa je jako státní orgán ochrany přírody a krajiny účastníkem řízení při přípravě a schvalování územních plánů, prvotně už formou Inventarizačních průzkumů, ÚSESů (viz např. 114 §2, písmeno g), ale i str. 167–8 Plánu péče, rozborová část). Ví Barbora, co je analytická část, z čeho se skládá Plán péče? Tuší, co je druhým, event. třetím základním nástrojem ochrany přírody ve VZCHÚ? Přičemž onen třetí není ani zmíněn (ačkoli slovo odvozené ze stejného slovního kořene se vyskytuje v textu 53x!)!

„Horská příroda je pod stále větším tlakem stále se zvyšujícího počtu jejích návštěvníků, na začátku 21. století čítajícím 8 milionů ročně.“ (str. 7) x V letech 2000–02 byla roční návštěvnost území KRNAP a jeho ochranného pásma monitoringem firmy Kolpron CZ odhadnuta na 5,4 milionů návštěvníků (Kolpron CZ 2003). Je tedy možné předpokládat, že se současná roční návštěvnost Krkonoš pohybuje v rozmezí 5–6 mil. (PP, str. 51) chybí prameny, zřejmě chybný údaj (který?), leč rozpor statečnou autorku nezaráží...

Str. 8 a jinde: z kontextu je zřejmé, že kurzívou uvedené textace jsou převzaty z PP; chybí však paginace, není zřejmé, zda jde o doslovnou citaci nebo parafrázi (pravděpodobně střídavě obojí, Plán péče není v seznamu literatury, nelze uvést jako pramen pouze internetové webové stránky KRNAP!!!)

K popisu obce Vítkovice neorganicky připojen odstavec „Územní plán obce v případě umístování nových staveb s nadměrnou produkcí hluku (např. lanové dráhy, lyžařské vleky, zasněžovací zařízení) v nejbližších chráněných prostorech definovaných v § 30 odst. 3 zák. č. 258/2000 Sb. v platném znění obecně stanovuje nutnost dodržování hygienických limitů daných NV č. 148/2006 Sb. o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.“ (str. 9) opsaný pro změnu odjinud...

Ad metody

„...V mém šetření jsou stálí obyvatelé Vítkovic zkoumaným případem...“ (str. 10)...

Příklady stylistických a mluvnických chyb a překlepů

„prováděné socio-ekonomická šetření“ (str. 2)

METODOLOGICKÝ POTUP (str. 3)

Na opačné straně, stojí lidé, kterým... (str. 5)

„Jsou však už od 14. století rovněž pohoří kulturní, vyžívané...“ (str. 6)

„2. Světové války“ (str. 6, 7 a jinde)

„Nejrazantnější národnostní a demografickou změnu zaznamenaly Krkonoše po 2. Světové válce, kdy bylo po schválení Benešových dekretů odsunuto jeho německé obyvatelstvo, a tak přetržena kontinuita vývoje krajiny, odvíjejícího se od horského hospodaření krajiny znalých Němců.“ (str. 7) – čí? Krkonošovo? vývoj se odvíjel?

„Na přelomu 18. A 19. století“ (str. 7)

počet čítá (str. 7)

na otázku se neptáme, otázku klademe: „... otázek, na které se budu respondentů ptát...“ (str. 10)